

Motion till riksdagen 2025/26:510

av **Leila Ali Elmi (MP)**

Algoritmernas grepp om det offentliga samtalet

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att nedprioritering av synlighet på sociala medier ska jämföras med andra modereringsbeslut och därför omfattas av användarens rätt till information och möjlighet till överklagande, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att sociala medierföretag alltid ska ge användaren en tydlig motivering när ett inlägg eller konto får minskad synlighet, så att användaren kan förstå och överklaga beslutet, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

Motivering

Sociala medier är idag vårt största offentliga torg. Här sker en stor del av både samhällsdebatt och personliga samtal. Trots denna centrala roll är sociala medier fortfarande otillräckligt reglerade.

EU har infört Digital Services Act (DSA). Den ger användare rätt att överklaga när innehåll tas bort och stärker skyddet för minderåriga. Men en viktig lucka återstår. DSA säger att även osynliggörande av innehåll, så kallad shadow banning, ska omfattas. Men i praktiken kan plattformarna hävda att det inte handlar om en åtgärd mot en enskild användare utan om hur deras allmänna algoritm fungerar. När plattformarna använder det argumentet får användaren varken information eller möjlighet att överklaga.

Detta innebär att en användare kan överklaga om ett inlägg raderas helt, men inte om samma inlägg i stället göms undan i flödena. Denna tysta nedprioritering är svårare att upptäcka och kan vara ännu mer effektiv för att begränsa yttrandefriheten.

Yttrandefriheten skyddar rätten att uttrycka åsikter. På ett fysiskt torg kan alla höra dig och själva välja om de vill lyssna. På det digitala torget är det plattformarnas

algoritmer som bestämmer vem som får se dina ord. Därför riskerar yttrandefriheten att urholkas.

Human Rights Watch visade i rapporten Meta's Broken Promises (december 2023) att mer än tusen fredliga inlägg om Palestina på Facebook och Instagram antingen togs bort, dämpades eller gömdes. Många användare kunde inte heller överklaga. Detta visar att problemet är akut och påverkar samhällsdebatten här och nu.

Leila Ali Elmi (MP)